

Seto Kongressi Vanõbidõ Kogo kuuholõk

18.01.2019

Kohal olli: Hõrna Aare, Raudoja Ahto, Vabarna Jane, Hõrna Rieka, Kala Ingrid, Saarõ Vello, Kudre Raul

Külälisõ: Sarvõ Õie, Tullusa Kaja

Päivakõrd:

1. SKVK tegevuisist 2019. Jaanuar - oktoobri ülekaemisõ tegeminõ.
2. Seto Kongressi kõigi otsustõ täütmissõst ülekaemisõ tegeminõ. 2019-2020 aastaga tegemisih kokkolepminõ ni mitä tettäs ni mitä kiäki tege SKVK liikmõtõst.
3. 2020 aastaga Seto Kongressi kõrraldamisõ arotaminõ .
4. Oktoobrikuuuu, novembrikuu kokkosaamisih kokkolepminõ

Kuuholõki käük:

Aare kõnõl, midä om tettü:

- Olõmi esitanu liikmeid – komisjoni, edendüsfondi.
- Olõmi saatnu kirju. Vastuskirju ei olõ tulnu.
- Olõmi kohtunu välisministri, sotsiaalministri, kultuuriministriga. Kõik jutupunkti üle käünü. Tulõmusõ: Välisministri om algatanu Petserimaale suunatu tegevuisi kava koostamise, mis saa juhiseist välisministeeriumile. Välisministriga tulõ kokkosaamine seo aasta – Petserimaa tegevuskava, viisade teema. Parts Triin om ministeeriumih tulõtanu miilde, õt vaia jätkata konsultatsioone Vinnemaaga. Ette om pantu, arvada nimekirja inemise, kellel om matusõ Petseri rajoonih, anda näile mitmõkõrdsõ viisa. VF om lubanu kaalu. VF om tiidä a andnu, õt olõ-i plaanih Eestiga konsultatsioonõ viisa teemal. Olõmi tennü ettepaneku elektroonilise viisa laiõndamisõst Pihkva oblastile. Kongressi otsus vabast liikumisest – oleme kaotanu kõgõ inämp. Vinnemaa taht kõnõlda 30 km erikõrrast. Välisministri ütõl, ku nimekirju alusõl inämp viisasid anta-i, või kaalu erikõrda. Meil tulõ tetä selgest, midä kõüsümi ja mis om võimaluisi piireh.

Vello: Tulõvikusuund võisi olla elektrooniline viisa, mõtõt takast lükätä. Kui konsulaarkohtumisi ei olõ toimunu, ei mõista näpuga näüdäda.

Raul: Viimane aastak nätä, et asja muutusõ. Vinläse eelistava 30 km kõrda ni elektroonilist viisat, Eesti om vasta saisanu 30 km kõrralõ. Rahvas saanu käümä. Kavvõmbale minekust tulõ võtta viisa. Viisakoordinaatori teema ka jääb ära, kui muutuvad olud. Meril tulõ ümber hinnata asja. Viisasaamine lihtsambast ei lähä. Kontrollitas kultuuriviisaga käümist ja piiri pääl üteldäs, teil olõ-i üttegi kultuuriüritust.

Vello: Elektroonilise viisa annasi tõõsõ vaatõ. Soomlasõ nakkasõ huvi tundma.

Raul: Üritada ministriga kokko saia, saami selgembast, määne om Eesti poliitika.

Aare: Teemi kirä, kõüsümi kokkosaamist välisministeeriumi ja siseministeeriumiga.

Vello: Julgeolekuteemaga seotu. 30 km kõrra pääle ütsinda saa-i panust tetä. VF meedia – perspektiivih nätäs elektroonilise viisa laiendamist. Vaia kokko saia silmäst silmä. Kirju saatmine ei anna tulemust, ei vastata.

Aare: Kõik variandi lauda. Kas valmisn konsultatsioone 30 km. Elektroonilise viisa laienemine. Ostrenko pakkus, et arutame viisateemat.

Ahto: Äriviisaga tetäs trahvi.

Raul: Kõnõlda probleemest Eesti riigile, küssü, mis ja kuis edesi saa. Kohtumiisil tõstatada, küssü kokkosaamisi. Kas soovtas parandada. Inne novembrit võisi võtta kokko eräle nõvvupidämise, panõmi kokko tegevuskava.

Ahto: Soomõugri kongress tulõ. Üts kokkosaamine olnu, es kutsuta setosid. Annela saatsõ postitusõ, oll maha võetu veebist. Anne-Ly Reima om tiidä andnu, õt 14.-17.07 toimus Tartoh, kõrraldas SA Fenno-Ugria. Partnerist presidendi kantselei. Delegatsioone kvoote suurõndadas. Viimäst protokollu ei olõ saadetu.

Raul: Tetä SKVK kiri Fenno-Ugriale, et kaasataks setod organisatoorsesse protsessi, kontaktisikust mi puult Ahto.

Aare: Järgmine kuuholõk tulõ arota Kongressi kõrraldamist, kuis esindämine kõrraldada. Rein valmistas ette. Eelmise Kongressi otsus arõngukava teemal - SKVK liikmõ omma osalenu Setomaa valla arõngukava tegemiseh.

Ingrit: Kongressi läbiviimise uuendus – mis seo sisu om ?

Aare: Mõtõ om sääne, õt kaalu, kas olõs vaia ja kuis tetä Kongress sellisest, õt inemise tahtva tulla. Saadikide arv olnu 50-100. Kuis Kongressi tähendüst tetä suurõmbast. Reinul om mõtõ, õt Seto kongressi moodustasõ nuu, keä pandnu hinnäst setona kirjä. Sõs olõ-i vaia saadikidõ valimist. Om kõigi setode kokkosaamine.

Ingrit: Keä otsustas, keä om seto?

Aare: Kongress saa üteldä, keä om seto. Saami ja karjalase omma sõnastanu. Kongressil tulõ säädi kavvõmba tsihi. Tulõva kongressi teemä setost olõmise poontaminõ. Kuis mi olõ seto rahvana lajal, kuis hoiami.

Ingrit: Kõrraldamine tõistmuudu?

Aare: Kas muuda valimiskõrda?

Vello: Kongress om vällä ütelnü: setode ja Setomaal elänü inemisi esindüs. Önnõ kongress saa muuta. Tuu om tõistmuudu lähenemine, ku nakkami rahvusõ põhjal.

Öiõ: Kinkäle om vaia kongressi?

Raul: Tollõst ma arvu ei saa, õt tetäs MTÜ ja piät kirjä pandma liikmõst. Ma ei astu. Keä ütles, õt ma ei olõ seto. Om vastuvõetamatu, et sunnitas MTÜ liikmõst. Önnõ kongress saa otsustada, kelle esindüskogo ta om. Ei taha, õt kiilu lüvväs. Ei taha kapseldumist. Piämi väigä arotama. Kultuuriautonomia teema. Võtse seaduse valla, seal kirän, keä saava tetä - Soome, Vinne. Ku

tahamio kultuuriautonomiat, sõs tulõ säädüst muuta. Tulõ kaalu, mis tulõ suhten riigiga, ku nakkami juunt tombama.

Vello: Sõs nakkasõ tõsõ ka tahtma.

Jane: Ku om vahtsõnõ mõtõ, tulõ inne Kongressi läbi kõnõlda. Kui olõ-i selgest kõnõldu, ei saa häste Kongressil otsust tetä.

Raul: Tahasi Eesti riigi saiskotust, ku mi liigumi sinnä suunda. Laiapõhaline arutelu piasi toimuma. Võiolla omgi hää. Tulõ mõistlikult asju aia, inne läbi kõnõlda. Lihtne panda Kongressile otsuse eelnõu ette ja puult hääletäda. Vaia, õt inemise aru sava, mille puult na hääletava.

Aare: SKVK piät ettepaneku tegemä Soomõugri kongressis ja Seto kongressis.

Vello: Juba eelmine kõrd oll jutust, õt teema korduse. Omgi teema, mis piät korduma. Ei saa vannu asju jättä koheki. Hää plaan tetä tagasivaade ja kaia ettepoole. Analüüsi vaia tetä, midä vaia tetä, et järgmise põlve ei kae, et tetti väega halv otsus vai jäeti midägi tegemada. Piasi hoitma lavva pääl järjepidevuse mõttõh oluüsi asju. Om asju, mis tetti, noid ei olõ inämp vaia pututada.

Raul: Tulõ seletä, mis mi olõ tennü otsustega. Sisulist tüüd saa vallavolikogu-valitsus tetä. Sügüse lätt SAP rahandusministeeriumi ala. Om proovitu ühtlustada keeleoppust, direktori ja oppaja üte lavva taadõ saadu. Pilliõpe laienenu Meremäele. Väiku sammu, mis täitvä Kongressi otsussid. Tartu 2024 kultuuripääliin - väiga suur võimalus sääl silma paista. Muutusõ tulõ kõnõlda läbi riigiga. Tulõ kaalu, määne kasu om.

Vello: Ülembsootska, päävanõmb, vallavanõmb, arvestatav delegatsioon, võtami viil SL punti. Egäütel uma roll, seo om edu toonu. Ülembsootska tege välläpoole turundustüüd. Õga asi ei piä klantspildi pääl vällä paistuma.

Aare: Väikest viisi kae Setomaa visiooni. Ma panõ novembrist paprõ pääle, mis om muutunu 100, 25 aasta joosul. Rahvast muial inäbä ku Setomaal. Kuis rahvas siberist austraaliani tiiäsi, kuis na saava setost olõmisõst osa võtta, kuis na hoitva Setomaa tiidmist. Kiil ja hindätiidmine tähtsä. Seto muial, keä olõi koondunu, kuis sääl setost olõmine andas edesi.

Raul: Olnu vaia, õt keäki panõsi järgmises kõrras kirja, mis tetti, tulõvase teema. Oll hüä arutelu Nedsäjä külämajah.

Aare: Ma tii ülevaate kirälikult, saada ette.

OTSUSÕ

Kuuholõk tulõ 3. novembril 2019 kell 16-19 Obinitsa seltsimajah.

Aare saat ülevaate otsuste täütmisest.

Ahto tege selgest Soomõugru kongressi teema.

Aare saat, mis keäki hindä pääle om võtnu.

Vello: rahandusministeeriumilõ tulõ saata Setomaa arõnguprogrammi märgukiri, õt vaia kiirendada programmiga tüüd.

Protokolli sääd kokko Kaja Tullus